

Nº 18/1956.

FINANSUTSKOTTETS betänkande N 18/1956
med anledning av Ålands landskapsstyrel-
ses framställning till Ålands landsting
med förslag till ordinarie inkomst- och
utgiftsstat för landskapet Åland under
år 1957 (31/1956).

Landskapsstyrelsens budgetförslag för ordinarie medlen under år 1957 följer samma principer, som gällt under de senaste åren. Under innevarande år inträffade förändringar i penningvärdet torde huvudsakligen bära skulden till att en till siffrorna väsentligt större slutsumma föreslås, ty utskottet har funnit att landskapsstyrelsen i mån av möjlighet iakttagit den sparsamhet, som för närvarande är nödvändig.

I samband med behandlingen av budgetförslaget har utskottet jämväl behandlat de finansmotioner, som inlämnats med anledning av budgetförslagets framläggande. De i motionerna framförda önskemålen behandlas nedan i detaljmotiveringen.

I N K O M S T E R.

Utskottet har hört landskapskamreraren Curt Carlsson, som meddelat att momentet 2 Avd. I:5 "Kommunernas andel i föregående års driftskostnader" föreslagits med beaktande av att åt kommunerna sannolikt kommer att beviljas nedsättning också för 1956 års driftskostnader enligt enahanda principer som tidigare. Den nya sjukhuslagstiftningen, som enligt uppgift skall medföra framställning till Landstingets stundande vintersession, kommer att inverka på kommunernas budgeterade andel först i 1958 års budget.

Momentet 5 Avd. I:1 "Statsanslag för skattefinansiell utjämning" har ändrats med beaktande av på utgiftssidan föreslagna ändringar.

U T G I F T E R.

2 Ht. Landskapsstyrelsen.

Utskottet föreslår att momentet I:3 "För lagberedningskommittéer" ändras till förslagsanslag, då detta bättre överensstämmer med momentets ändamål. Ehuru utskottet anser, att lagberedning såvitt möjligt

bör försiggå i särskilda kommittéer då det gäller lagförslag av större omfattning, torde det föreslagna beloppet vara tillräckligt med de arvoden, som för närvarande erläggas åt kommittémedlemmarna. Resekostnader torde icke förekomma i större omfattning.

4. Ht. Hälso- och sjukvården.

Utskottet omfattar efter att ha hört chefsläkaren Gunnar Hellström landskapsstyrelsens förslag om inrättande av en underläkartjänst på Ålands centralsjukhus' medicinska avdelning. Sjukhusets berättelse för 1955 visar, att antalet intagna patienter på den medicinska avdelningen liksom antalet vård dagar är ungefär detsamma som på kirurgiska avdelningen. Vid poliklinikmottagningen är antalet medicinska fall också lika stort som antalet kirurgiska fall. En jämförelse med centralsjukhusen i riket visar också, att en underläkartjänst på den medicinska avdelningen är motiverad. Framför allt anser utskottet, att sjukhuset bör förfoga över så många läkare, att behandlingen därstädes kan bli grundlig och personlig. Blir behandlingen på sjukhuset fabriksmässig på grund av att läkarna icke ha möjlighet att ägna tid åt patienterna i tillräcklig utsträckning, har landskapet icke uppnått de förmåner vad sjukvården beträffar, som centralsjukhusets tillkomst har avsett att förverkliga. De i frågan avgivna utlåtandena synas säkerställa compensation av landskapets utgifter för ifrågavarande underläkartjänst.

Under remissdebatten omnämndes ambulanskörningarna i landskapet. Utskottet har undersökt frågan och anser det otänkbart att placera ambulanser på flera ställen i landskapet. Utgiften för ambulanserna är visserligen liten, men kostnaderna för dejourering stiga till avsevärda årliga belopp. För närvarande finnas två ambulanser, centralsjukhusets och Mariehamns FBK:s ambulanser, till allmänhetens tjänst. Detta antal bör vara tillräckligt och om blott beställningssystemet fungerar tillfredsställande, bör skadade snabbt kunna befordras till läkare. Utskottet emotser, att landskapsstyrelsen närmare undersöker beställningssystemet och tillser, att detsamma fungerar klanderfritt.

Utskottet har jämväl hört sysslomannen vid centralsjukhuset angående principerna för inköp av förnödenheter till sjukhusets kosthåll, och fann därvid, att förnödenheter inköpas från de leverantörer, som förmå leverera fullgod vara till billigaste pris.

5 Ht. Undervisnings- och bildningsväsendet.

Utskottet har korrigerat ett räknefel i momentet I:1 där grundlönen för tre äldre lektorer beräknats till 1.903.040 i stället för

1.903.140 mark. Ändringen medför ändring av momentets, kapitlets och huvudtitelns slutsummor liksom också utgifts- och inkomstsidans slutsummor.

I momentet III:1 har grundlönen för en lektor i 28 lkl felaktigt angivits till 664.380 i stället för 634.380 mark. Felet har rättats och därav följande fel i momentets, kapitlets och huvudtitelns samt inkomst- och utgiftssidans slutsummor.

Utskottet anser att kanslistbefattningen vid Ålands yrkesskola är behövlig. I detta fall saknas jämförelsemöjlighet med landskapets övriga skolor, då yrkesskolan driver näringsverksamhet och kontorsarbetet därför gestaltar sig helt annorlunda och och mera omfattande. Likaså anser utskottet bibliotekarierarvodet vara på sin plats, då biblioteket är nygrundat och sålunda mycket arbete måste göras för katalogisering av nyanskaffningar. Rektors- och föreståndararvodena ha ändrats enligt efter budgetförslagets uppgörande inkomna cirkulär. Anslaget för dyrortstillägg har ändrats till 100.000 och anslaget för indextillägg till 480.000 mark då dessa anslag såsom förslagsanslag enligt utskottets mening hade bort avrundas på detta sätt.

Enligt uppgift av landskapskamreraren Curt Carlsson skall medel för kartläggning av ungdomsemigrationen från landskapet beviljas ur anslaget i XI:1 varför det icke är påkallat att höja något anslag för detta ändamål. Anslaget XI:9 "Kommunal upplysningsverksamhet" torde förslå för sitt ändamål.

På grund av landstingsman Johan Lönroths finansmotion har utskottet under XI kap. upptagit ett nytt moment 13: "För utredning angående kommunal mellanskola" om 200.000 mark. Utskottet anser att utredningen bör göras med beaktande av att så många av landskapets landskommuner som möjligt kan draga nytta av skolan. Det vore av stor betydelse, om en kommunal mellanskola kunde fås till stånd då härigenom en billigare skolform skulle stå till buds för landsbygdens ungdom.

6 Ht. Näringarnas främjande.

Utskottet föreslår, att anslaget I:14 "Bidrag åt småbrukarsammanslutningar till maskinanskaffning" ändras till förslagsanslag för att göra det möjligt för landskapsstyrelsen att överskrida anslaget ifall tilläggsanslag budgeteras i riket. Anslaget I:16 "Understöd till förbättrande av bostadsförhållandena på landsbygden" (R) föreslås höjt med 2.000.000 till 7.000.000 mark. Genom ökningen avses främst att möjliggöra beviljande av bidrag för elektrifiering av bostäder i skär-

gården. Genom byggandet av distributionsnätet i skärgården under inkommande år, kommer uppenbarligen en mängd ansökningar att göras om bostadsförbättringsbidrag för el-installation. Då vi dessutom i detta avseende äro långt efter riket genom att beviljande av sådana bidrag i större omfattning förekommit endast under de senaste åren hos oss, torde utgiften komma att kompenseras. En avsevärd del av årets ansökningar måste ligga över till nästa år.

I momentet III:1 har utskottet vidtagit en redaktionell ändring.

7 Ht. Kommunikationsväsendet.

Utskottet har icke föreslagit anslag för det i landstingsman Johan Lönroth m.fl:s finansmotion nämnda ändamålet, en bro över Verkströmmen, då utskottet anser, att ett brobygga där kan utföras medel av landskapsstyrelsen föreslagna väg- och brobyggnadsmedel.

Anslaget i III:1 "För upprätthållande av trafik i skärgården" (F) föreslår utskottet höjt till 6.000.000 då kostnaderna för flygtrafiken enligt gjorda kalkyler kommer att bli väsentligt högre under kommande vintersäsong. Även den övriga trafiken ställer sig framdeles dyrare på grund av höjda löner och priser.

Anslaget i IV:1 föreslås ändrat till förslagsanslag också beträffande dyrortstillägget, då anslaget av utskottet anses vara av sådan natur.

8 Ht. Socialvården.

Utskottet har ändrat I:1 momentets rubrik till "Socialvårdsinspektionen" och I:9 momentets rubrik till "Socialhjälputgifter, som ..." på grund av den av Landstinget antagna landskapslagen om socialhjälp.

9 Ht. Diverse anslag.

Utskottet har undersökt möjligheterna att höja anslaget i I:9, "Understöd för främjande av brandskyddet" men funnit, att anslaget står i proportion till i riket för ändamålet föreslagna anslag, varför anslaget lämnats oförändrat.

Utskottet har vidare ansett nödigt påpeka, att verksamheten för turismens främjande numera tagit sig något andra former än tidigare genom att Ålands Turistförening numera själv idkar näringsverksamhet och sålunda kan tänkas konkurrera med de företag, som föreningen avser att hjälpa. Utskottet har hört landskapskamreraren Curt Carlsson, som ansåg, att detta beaktats vid beviljande av anslag för olika turiständamål. Turistföreningen höres såsom sakkunniginstans, men dess utlåtanden är givetvis icke bindande för landskapsstyrelsen. Utskottet emotser att landskapsstyrelsen också framdeles noggrant följer med ut-

vecklingen på detta område och vidtager de åtgärder, som bli erforderliga för att leda utvecklingen i rätta fåror.

Utskottet har diskuterat anslaget i momentet I:22 "Fraktunderstöd" (F) och hört landskapsagronomen Ernst Johansson i frågan. Tillsvidare har landskapsstyrelsen icke erhållit besked från lantbruksstyrelsen, huruvida fraktunderstöd kan erläggas för varor, som försäljas på fasta Åland, varför understöd under detta år endast erlagts endast till skärgården. Då landskapsstyrelsen fortfarande utreder frågan, har utskottet icke i detta skede kunnat föreslå ändring av momentet, ehuru utskottet är av den meningen, att fraktunderstöd även på fasta Åland borde utgå.

10 Ht. Investeringsutgifter.

Utskottet påpekar, att i motiveringen intagna belopp icke överensstämmer med beloppet i momentet III:6 "För förbättring av vägen till Ålands hemslöjdsskola". Det i sifferbudgeten upptagna beloppet 30.000 mark är det riktiga och skall användas för grusning och dikning av vägen. En förväxling har uppenbarligen skett med beloppet i föregående moment.

Utskottet emotser att för under V:3 anslagna medel en ur teknisk synpunkt tillfredsställande stenkross denna gång inköpes.

11 Ht. Understödslån.

Utskottet har fäst sig vid anslaget i I:6 "Byggnadslån till förbättrande av bostadsförhållandena på landsbygden" (R) om 19.000.000, som med hänsyn till behovet torde vara för knappt. Då anslaget likväl står i proportion till rikets för 1957 föreslagna anslag har utskottet icke velat föreslå förhöjning. Utskottet emotser, att landskapsstyrelsen noggrant undersöker möjligheterna att tillvarataga landskapets intressen med största möjliga anslag för detta ändamål.

Anslaget i I:8 "Kolonisationskassalån" (R) har utskottet höjt till 45.000.000 mark med hänsyn till i riket föreslaget anslag för inkommande år och till att landskapet här torde ligga efter utvecklingen i riket.

I samband med behandlingen av anslaget i III:4 "Amorteringslån för turismens främjande" har utskottet ansett skäl vara att framhålla, att de med lån ur detta anslag finansierade byggena böra uppfylla skäliga krav på standard. I detta kapitel emotser utskottet förslag om amorteringslån för byggande av kommunalhem i framtida förslag till tilläggsbudget så snart utredning föreligger om behovet härför och om för ändamålet i riket upptagna anslag.

-6-

På grund av ovannämnda av utskottet föreslagna ändringar stiger utgifternas slutsumma till 815.761.790 mark.

Med stöd av det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1957 med nedan intagna ändringar och tilllägg.

I N K O M S T E R.

5 Avdelningen.

I. Finansieringsinkomster.

Avräknings- och ränteinkomster.

1. Statsanslag för skattefinansiell utjämning	727.356.119

Summa I kap. 727.610.119

Summa 5 Avdelningen 727.610.119

Summa inkomster mk 815.761.790

U T G I F T E R.

2 Huvudtiteln. Landskapsstyrelsen.

I. Centralförvaltningskostnader.

3. För lagberedningskommittéer (förslagsanslag)	100.000

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.

I. Ålands lyceum.

1. Avlöningar:

3 äldre lektorer, grundlön á

634.380 (28 lkl) 1.903.140

15.968.820

Summa I kap. 25.122.920

III. Ålands sjöfartsläroverk.

1. Avlöningar:

Maskintekniska avdelningen.

1 lektor, grundlön (28 lkl) 634.380

7.006.300Summa III kap. 13.844.060IV. Ålands yrkesskola.

1. Avlöningar:

Rektorsarvode 45.100

Föreståndararvoden (förslags-
anslag) 92.100

Dyrortstillägg (förslagsanslag) 100.000

Indexstillägg (förslagsanslag) 480.000

6.201.000Summa IV kap. 13.718.800XI. Särskilda anslag.13. För utredning angående kommunal mellanskola ..... 200.000Summa XI kap. 17.225.000Summa 5 Huvudtiteln mk 215.727.8956 Huvudtiteln. Näringsarnas främjande.
=====I. Jordbruket och dess binärningar samt kolonisationsverksamheten.14. Bidrag åt småbrukarsammanslutningar till maskin-
anskaffning (förslagsanslag) ..... 800.00016. Understöd till förbättrande av bostadsförhållandena
på landsbygden (reservations anslag) 7.000.000

Summa I kap. 38.430.440

III. Den privata skogshushållningen.

1. Avlöningar:

-8-

1 forsttekniker, årsarvode (18 lkl) 390.120

Summa 6 Ht. 52.470.880

7 Huvudtiteln. Kommunikationsväsendet.
=====

III. Sjökommunikationerna.

1. För upprätthållande av trafik i skärgården (förslags-
anslag) 6.000.000

Summa III kap. 9.700.000

IV. Särskilda anslag.

Motorfordonstrafiken.

1. Avlöningar:

dyrortstillägg (förslagsanslag) .. 13.560

Summa 7 Ht. 70.000.920

8 Huvudtiteln. Socialvården.
=====

1. Socialvårdsinspektionen (förslagsanslag) 40.000

9. Socialhjälp utgifter, som skola ersättas av landskapet
(förslagsanslag) 1.300.000

11 Huvudtiteln. Understödslån.
=====

I. Näringarnas främjande.

Jordbruket och dess binärningar samt kolonisationsverksamheten.

8. Kolonisationskassalån (reservationsanslag) 45.000.000

Summa I kap. 102.200.000

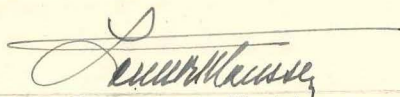
Summa 11 Ht. 153.300.000

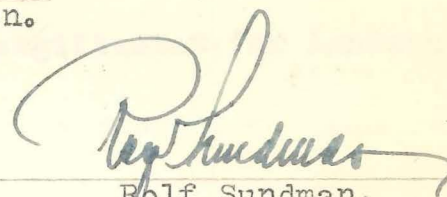
Summa utgifter mk 815.761.790
=====

Mariehamn, den 26 november 1956.

160

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson samt
ledamöterna Andersson, Clemes, Evald Häggblom och Gunnar Hägg-
blom.